

บทที่ 4

ผลการศึกษา

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สักยภาพด้านโครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย ทั้งในด้านสมาชิกและคณะกรรมการ และศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสถาบันการเงินชุมชน บ้านดอนชัย

ก. ด้านสมาชิกของสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน บ้านดอนชัย จากการสอบถามสมาชิกทั้งหมด 474 ราย ในด้านข้อมูลทั่วไปของสมาชิก การใช้บริการสถาบันการเงินชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในสถาบันการเงินชุมชน มีรายละเอียดผลการศึกษา ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย ต.ปง อ.ปง จ.พะเยา จำนวน 474 ราย (ตารางที่ 4.1) พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.81 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีเพศชายร้อยละ 42.19 และสมาชิกส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 40-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.95 โดยสมาชิกมีอายุระหว่าง 40-49 ปี และ 50-59 ปี ในสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 26.58 เท่ากัน รองลงมาคืออายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 22.78 และอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 15.19 ตามลำดับ

สำหรับระดับการศึกษาของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.81 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 24.26 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 13.50 ตามลำดับ ส่วนสมาชิกที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีเพียงร้อยละ 0.42

ส่วนการประกอบอาชีพ สมาชิกส่วนใหญ่ของสถาบันการเงินบ้านดอนชัย มีการค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 28.48 และร้อยละ 26.37 ตามลำดับ รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ นักเรียน/นักศึกษา และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน ตามลำดับ

สำหรับระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสถาบันการเงิน
ชุมชนบ้านดอนชัยเป็นเวลา 7 ปี คิดเป็นร้อยละ 94.04 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีสมาชิกเพียง
ร้อยละ 5.91 ที่เป็นสมาชิกต่ำกว่า 7 ปี

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	200	42.19
หญิง	274	57.81
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	72	15.19
20-29 ปี	3	0.63
30-39 ปี	15	3.16
40-49 ปี	126	26.58
50-59 ปี	126	26.58
60-69 ปี	108	22.78
ตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป	24	5.06
การศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	0.42
ประถมศึกษา	293	61.81
มัธยมศึกษา	115	24.26
ปริญญาตรี	64	13.50
อาชีพ		
เกษตรกร	125	26.37
รับจ้างทั่วไป	68	14.35
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	135	28.48
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	60	12.66
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	17	3.59
นักเรียน/นักศึกษา	69	14.56

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาเป็นสมาชิก		
2 ปี	3	0.63
3 ปี	1	0.21
4 ปี	6	1.27
5 ปี	6	1.27
6 ปี	12	2.53
7 ปี	446	94.09

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.2 การใช้บริการสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

ผลการศึกษาการใช้บริการเงินฝากของสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จำนวน 474 ราย พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีการใช้บริการเงินฝากกับสถาบันจำนวน 3 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 40.08 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด รองลงมาคือ 2 ครั้งต่อเดือน และมากกว่า 1 เดือนต่อครั้ง ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งในการใช้บริการเงินฝากสถาบันการเงินชุมชน คือ 1.99 ครั้งต่อเดือน สำหรับสมาชิกที่ใช้บริการเงินฝากของสถาบันการเงินชุมชนตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป มีศักยภาพในการใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 72.15 ดัชนีชี้วัดมีระดับคะแนน 2.54 ถือว่ามีศักยภาพในระดับดี ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนการใช้บริการเงินฝากกับสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

จำนวนครั้งที่ให้บริการต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากกว่า 1 เดือนต่อครั้ง	84.00	17.72
1 ครั้ง	48.00	10.13
2 ครั้ง	142.00	29.96
3 ครั้ง	190.00	40.08
4 ครั้ง	10	2.11

ที่มา: จากการคำนวณ

ด้านการใช้บริการกู้ยืมเงินสถาบันการเงินชุมชน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เคยกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชน คิดเป็นร้อยละ 70.04 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ส่วนสมาชิกอีกร้อยละ 29.96 ไม่เคยใช้บริการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชน สำหรับจำนวนครั้งที่ทำการกู้ยืมเงินของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ทำการกู้ยืมจำนวน 2 ครั้ง ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 97.89 ส่วนสมาชิกอีกร้อยละ 2.11 มีการกู้ยืมเพียง 1 ครั้งต่อปี โดยเหตุผลในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกเพื่อใช้ในการค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 49.40 รองลงมาเป็นการกู้ยืมเพื่อการเกษตร เพื่อการบริการ และเพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาศักยภาพการกู้ยืมเงินของสมาชิก สมาชิกมีค่าเฉลี่ยในการกู้ยืม 1.97 ครั้ง สำหรับสมาชิกที่ทำการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินชุมชนไม่เกิน 2 ครั้ง แสดงว่าสมาชิกมีศักยภาพในการกู้ยืมเงินมากถึงร้อยละ 97.89 คำนี้นี้วัดคะแนนเฉลี่ย 3 ถือได้ว่ามีศักยภาพการกู้ยืมในระดับดี ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การใช้บริการเงินกู้ยืมสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

การให้บริการกู้ยืมเงินของสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	142	29.96
เคย	332	70.04
จำนวนครั้งที่ทำการกู้ยืมเงิน		
1 ครั้ง	7	2.11
2 ครั้ง	325	97.89
เหตุผลในการกู้ยืมเงิน		
เพื่อการเกษตร	126	37.95
เพื่อการบริการ	25	7.53
เพื่อการค้า	164	49.40
เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน	17	5.12

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จำนวน 402 ราย (ไม่รวมสมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี) พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจถูกในข้อ 1 กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชน

ต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ข้อ 2 สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเพื่อบริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน ข้อ 4 สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือ บุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ข้อ 5 การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิก มาประชุม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้ ข้อ 8 กรรมการสถาบัน การเงินชุมชนต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับเลือกเป็นกรรมการ และข้อ 9 กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใด มีส่วน ได้ส่วน เสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใดห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น ที่สมาชิกเข้าใจถูกทุกคน

ส่วนข้อที่สมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจผิด ได้แก่ ข้อ 10 สถาบันการเงินชุมชนสามารถให้ผู้ที่ไม่ เป็นสมาชิกกู้เงินได้ ข้อ 13 คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลง ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า ข้อ 14 ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้และ ข้อ 16 มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินให้สมาชิกทราบ และที่สมาชิกทุกคนตอบผิด ได้แก่ ข้อ 3 สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง ข้อ 6 สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น ข้อ 7 สถาบันการเงินชุมชนมี คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน และข้อที่ 20 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมี คณะกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงถือเป็นองค์ประชุม ผิด

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวม เพศชายมีส่วนที่เข้าใจถูกมากกว่าเพศ หญิงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 64.61 และร้อยละ 64.53 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาจำนวนข้อที่เข้าใจถูก พบว่า เพศหญิงมีส่วนที่เข้าใจถูกมากกว่าเพศชายจำนวน 6 ข้อ คือ ข้อ 1 กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ข้อ 10 สถาบัน การเงินชุมชนสามารถให้ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกู้เงินได้ ข้อ 12 การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการ โดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้ ข้อ 16 มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และ อุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินให้สมาชิกทราบ ข้อ 18 และข้อ 19 กรรมการต้องเป็นคนบรรลุนิติ ภาวะและไม่มีภาวะประพฤติกพร่องในศีลธรรมอันดี มีความเสียสละ

ส่วนข้อที่เพศชายเข้าใจถูกมากกว่าเพศหญิงจำนวน 4 ข้อ คือ ข้อ 11 การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ ข้อ 13 คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลง ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า ข้อ 14 ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้ และข้อ 17 จำนวนกรรมการชาย และหญิงต้องมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนข้ออื่นๆ เพศชายและเพศหญิงเข้าใจถูกเท่ากัน ดังตารางที่

ตารางที่ 4.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ
		ถูก	ผิด	ถูก	ผิด	ถูก	ผิด
1. กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	167	1	234	0	401	1
	ร้อยละ	99.40	0.60	100.00	0.00	99.75	0.25
2. สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้น โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อบริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	168		234		402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
3. สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง	จำนวน		168		234	0	402
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00
4. สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือ บุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	จำนวน	168		234		402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
5. การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	168		234		402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
6. สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น	จำนวน		168		234	0	402
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00
7. สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการอย่างน้อย 5 คน	จำนวน		168		234	0	402
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ
		ถูก	ผิด	ถูก	ผิด	ถูก	ผิด
8. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับเลือกเป็นกรรมการ	จำนวน	168		234		402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
9. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใด มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใดห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น	จำนวน	168		234		402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
10. สถาบันการเงินชุมชนสามารถให้ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกู้เงินได้	จำนวน	1	167	4	230	5	397
	ร้อยละ	0.60	99.40	1.71	98.29	1.24	98.76
11. การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้	จำนวน	163	5	224	10	387	15
	ร้อยละ	97.02	2.98	95.73	4.27	96.27	3.73
12. การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการ โดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้	จำนวน	153	15	215	19	368	34
	ร้อยละ	91.07	8.93	91.88	8.12	91.54	8.46
13. คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลง ได้โดยต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	9	159	7	227	16	386
	ร้อยละ	5.36	94.64	2.99	97.01	3.98	96.02
14. ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้	จำนวน	165	3	228	6	9	393
	ร้อยละ	98.21	1.79	97.44	2.56	2.24	97.76

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ
		ถูก	ผิด	ถูก	ผิด	ถูก	ผิด
15. ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน	168	0	234	0	402	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
16. มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินให้สมาชิกทราบ	จำนวน	4	164	7	227	11	391
	ร้อยละ	2.38	97.62	2.99	97.01	2.74	97.26
17. จำนวนกรรมการชายและหญิงต้องมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน	จำนวน	167	1	229	5	396	6
	ร้อยละ	99.40	0.60	97.86	2.14	98.51	1.49
18. กรรมการต้องเป็นคนบรรลุนิติภาวะและไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดี มีความเสียสละ	จำนวน	167	1	234	0	401	1
	ร้อยละ	99.40	0.60	100.00	-	99.75	0.25
19. คณะกรรมการ ออกระเบียบข้อบังคับ ตามมติของที่ประชุมสมาชิก	จำนวน	167	1	234	0	401	1
	ร้อยละ	99.40	0.60	100.00	-	99.75	0.25
20. การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีคณะกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงถือเป็นองค์ประชุม	จำนวน	0	168	0	234	0	402
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย พบว่า สมาชิกกว่าร้อยละ 98 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี คือ 11-15 คะแนน และมีสมาชิกเพียงร้อยละ 2 ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (6-10 คะแนน)

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจใกล้เคียงกัน คืออยู่ในระดับดี (11-15 คะแนน) โดยเพศชายสูงกว่าเล็กน้อย คือ ร้อยละ 98.21 และร้อยละ 97.86 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน พบว่า สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 11 คะแนนขึ้นไป มีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 98.01 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด คำนวณด้วยวิธีเฉลี่ย 2.98 มีศักยภาพในระดับดี ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 คะแนนความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน

ช่วงคะแนนความเข้าใจ (คะแนน)		จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
6-10	จำนวน	3	5	8
	ร้อยละ	1.79	2.14	1.99
11-15	จำนวน	165	229	394
	ร้อยละ	98.21	97.86	98.01
รวม	จำนวน	168	234	402
	ร้อยละ	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จำนวน 402 ราย พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากในการเข้าร่วมประชุมในการประชุมสมาชิก และการใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุมมากที่สุด รองลงมาคือ การเข้าร่วมการลงมติให้คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนพ้นจากตำแหน่ง การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการของสถาบันการเงินชุมชน ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่สมาชิกมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ การแสดง

ความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุมได้ทราบ การประเมินสถาบันการเงินชุมชน และ การตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนสมาชิก

เมื่อพิจารณาศักยภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนทั้งหมด 8 กิจกรรมของสมาชิก พบว่า มีค่าเฉลี่ยเกิน 1.51 ขึ้นไปในทุกกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม 2.62 มีระดับการมีส่วนร่วมมาก มีศักยภาพในระดับดี แสดงว่าสมาชิกมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินชุมชน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การเข้าร่วมประชุมในการประชุมสมาชิก	3.00	มีส่วนร่วมมาก
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินสถาบันการเงินชุมชน	2.06	มีส่วนร่วมปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.91	มีส่วนร่วมมาก
4. การลงมติให้คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนพ้นจากตำแหน่ง	2.95	มีส่วนร่วมมาก
5. การแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุมได้ทราบ	2.09	มีส่วนร่วมปานกลาง
6. การตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.05	มีส่วนร่วมปานกลาง
7. การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆของสถาบันการเงินชุมชน	2.93	มีส่วนร่วมมาก
8. การใช้สิทธิ์ออกเสียงลงมติต่างๆในที่ประชุม	3.00	มีส่วนร่วมมาก
รวม	2.62	มีส่วนร่วมมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

สรุปผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน จากข้อมูลการใช้บริการเงินฝากและเงินกู้สถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน (ตารางที่ 4.2-4.6) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในปัจจุบันแต่ละด้านเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนในตารางที่ 3.1 พบว่า

1. การใช้บริการด้านเงินฝากมีดัชนีคะแนนเฉลี่ย 2.54 และการให้บริการเงินกู้สถาบันการเงินชุมชนของสมาชิกมีดัชนีชี้วัดระดับคะแนน 3 โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกมีดัชนีชี้วัดระดับคะแนน 2.77 ถือว่า สมาชิกมีศักยภาพในการใช้บริการสถาบันการเงินชุมชนอยู่ในระดับดี
2. ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน ดัชนีชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ย 2.98 ถือได้ว่าสมาชิกมีศักยภาพความรู้ความเข้าใจในระดับดี
3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน มีดัชนีชี้วัดการมีส่วนร่วม 2.62 แสดงว่าสมาชิกมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี

ข. ด้านคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาศักยภาพด้าน โครงสร้างของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จำนวน 9 คน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ การบริหารงาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ มีรายละเอียดดังนี้

4.1.5 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันทั้งหมด 9 คน พบว่า คณะกรรมการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายร้อยละ 55.56 และอีกร้อยละ 44.44 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 55-64 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 45-54 ปี และระหว่าง 35-44 ปี ตามลำดับ

สำหรับการศึกษา พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา ปวส. และปริญญาตรี ตามลำดับ การประกอบอาชีพ คณะ กรรมการส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 33.33 ส่วนคณะกรรมการอีกร้อยละ 66.67 ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจในสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 22.22

สถานภาพทางสังคม คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้านร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ สมาชิก อบต. กำนัน และลูกบ้าน ตามลำดับ

ส่วนตำแหน่งในสถาบันการเงินชุมชนในการบริหารงานสถาบันการเงินชุมชน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เภรัญญิก ผู้ช่วยเภรัญญิก เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ ประชาสัมพันธ์ และกรรมการตรวจสอบ/ติดตามเงินกู้ สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบ สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย แบ่งเป็น ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี และฝ่ายสินเชื่อ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย

ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	55.56
หญิง	4	44.44
อายุ		
35 – 44 ปี	1	11.11
45 – 54 ปี	3	33.33
55 – 64 ปี	5	55.56
การศึกษา		
ประถมศึกษา	3	33.33
มัธยมศึกษา	4	44.44
ปวส.	1	11.11
ปริญญาตรี	1	11.11
อาชีพ		
เกษตรกร	2	22.22
รับจ้างทั่วไป	3	33.33
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2	22.22
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	22.22
สถานภาพ		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	1	11.11
กรรมการหมู่บ้าน	5	55.56
สมาชิก อบต.	2	22.22
ลูกบ้าน	1	11.11

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ประธาน	1	11.11
รองประธาน	1	11.11
เหรัญญิก	1	11.11
ผู้ช่วยเหรัญญิก	1	11.11
เลขานุการ	1	11.11
ผู้ช่วยเลขานุการ	1	11.11
ประชาสัมพันธ์	1	11.11
กรรมการตรวจสอบ/ติดตามเงินกู้	2	22.22
หน้าที่		
ฝ่ายการเงิน	2	22.22
ฝ่ายบัญชี	2	22.22
ฝ่ายสินเชื่อ	5	55.56

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.6 การบริหารงานของสถาบันการเงินชุมชน

การบริหารงานของสถาบันการเงินชุมชน บ้านดอนชัย ได้ดำเนินงานและได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากไว้ 3 อัตรา คือ เงินฝากรวมไม่ถึง 50,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 3 บาทต่อปี เงินฝากรวมตั้งแต่ 50,000 แต่ไม่ถึง 100,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 3.6 บาทต่อปี และเงินฝากรวมตั้งแต่ 100,000 บาทขึ้นไป ดอกเบี้ยร้อยละ 4 บาท ต่อปี ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 9 บาทต่อปี สำหรับการพิจารณาสินเชื่อให้แก่สมาชิกนั้น ได้ยึดหลักการพิจารณาวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเป็นหลัก หลักประกันหรือผู้ค้ำ รวมไปถึงความสามารถในการหารายได้ของสมาชิก นอกจากนี้การปล่อยกู้ของสถาบันการเงินชุมชนยังมีการปล่อยเงินกู้ตลอดทั้งปี ซึ่งแตกต่างจากการปล่อยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านที่จะปล่อยกู้เพียงปีละครั้งเท่านั้น

สำหรับการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัยจะอาศัยความร่วมมือของสมาชิกตรวจสอบกันเอง และหากสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนดในสัญญา ก็จะใช้วิธีส่งหนังสือแจ้งเตือนไปยังสมาชิก หากยังไม่ชำระก็จะมีการดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนการกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้นั้น สมาชิกจะเป็นผู้เลือกว่าจะชำระเป็นรายเดือน รายปี หรือเป็นรายงวด

สถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัยเปิดให้บริการแก่สมาชิกทุกวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. ให้บริการรับฝาก-ถอน เปิดบัญชีใหม่ และให้บริการกู้ยืมเงินแก่สมาชิก

เมื่อพิจารณาโครงสร้างคณะกรรมการและหน้าที่ในการบริหารงาน พบว่า มีความชัดเจน ดังนี้ชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ย 3.00 มีศักยภาพในระดับดี

4.1.7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการ

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จำนวน 9 คน พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่เข้าใจถูกเกือบทุกข้อ โดยเฉพาะข้อ 1 กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ข้อ 2 สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อบริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน ข้อ 5 การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้ ข้อ 10 สถาบันการเงินชุมชนสามารถให้ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกู้เงินได้ ข้อ 11 การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ ข้อ 16 มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินให้สมาชิกทราบ และ ข้อ 18 กรรมการต้องเป็นคนบรรลุนิติภาวะและไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดี มีความเสียสละ ที่คณะกรรมการทุกคนเข้าใจถูก ส่วนข้อที่คณะกรรมการทุกคนตอบผิดคือ ข้อ 7 สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน ข้อ 9 กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใด มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใดห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น และข้อ 15 ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายเข้าใจถูกมากกว่าเพศหญิง คือ ข้อ 3 สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง ข้อ 4 สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือ บุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ข้อ 6 สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น ข้อ 8 กรรมการสถาบันการเงินชุมชนต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับเลือกเป็นกรรมการ ข้อ 12 การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับ

คณะกรรมการ โดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้ ข้อ 13 คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลง ได้โดยต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า ข้อ 17 จำนวนกรรมการชายและหญิงต้องมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน และข้อ 19 คณะกรรมการ ออกระเบียบข้อบังคับ ตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ส่วนข้อที่เพศหญิงเข้าใจถูกมากกว่าเพศชาย มีจำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 14 ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้ และข้อ 20 การประชุมคณะกรรมการต้องมีคณะกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงถือเป็นองค์ประชุม ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนของสมาชิก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ
		ถูก	ผิด	ถูก	ผิด	ถูก	ผิด
1. กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชนต้องได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	จำนวน	5	0	4	0	9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
2. สถาบันการเงินชุมชนจัดตั้งขึ้น โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อบริการทางการเงินแก่ประชาชนในชุมชน	จำนวน	5	0	4	0	9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
3. สถาบันการเงินชุมชนรับสมัครสมาชิกปีละครั้ง	จำนวน	4	1	2	2	6	3
	ร้อยละ	80.00	20.00	50.00	50.00	66.67	33.33
4. สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คือ บุคคลทั่วไปไม่จำกัดถิ่นที่อยู่อาศัย มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	จำนวน	5	0	2	2	7	2
	ร้อยละ	100.00	-	50.00	50.00	77.78	22.22
5. การประชุมสมาชิก ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมได้	จำนวน	5	0	4	0	9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
6. สมาชิกจะขาดจากสมาชิกสถานภาพเพราะการตายเท่านั้น	จำนวน	4	1	2	2	6	3
	ร้อยละ	80.00	20.00	50.00	50.00	66.67	33.33
7. สถาบันการเงินชุมชนมีคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนอย่างน้อย 5 คน	จำนวน	0	5	0	4	0	9
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจ
		ถูก	ผิด	ถูก	ผิด	ถูก	ผิด
8. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนต้องเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับเลือกเป็นกรรมการ	จำนวน	5	0	3	1	8	1
	ร้อยละ	100.00	-	75.00	25.00	88.89	11.11
9. กรรมการสถาบันการเงินชุมชนผู้ใด มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น	จำนวน		5		4	0	9
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00
10. สถาบันการเงินชุมชนสามารถให้ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกู้เงินได้	จำนวน	5	0	4	0	9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
11. การชำระคืนเงินกู้ สมาชิกสถาบันการเงินชุมชนสามารถกู้ยืมได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้	จำนวน	5	0	4	0	9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
12. การกู้ยืม ให้ทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการ โดยไม่จำเป็นต้องบอกวัตถุประสงค์ในการกู้	จำนวน	3	2	0	4	3	6
	ร้อยละ	60.00	40.00	-	100.00	33.33	66.67
13. คณะกรรมการสามารถเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยขึ้นลง ได้โดยต้องแจ้งให้สมาชิกทราบก่อนล่วงหน้า	จำนวน	4	1	2	2	6	3
	ร้อยละ	80.00	20.00	50.00	50.00	66.67	33.33
14. ผู้กู้สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้	จำนวน	0	5	4		5	4
	ร้อยละ	-	100.00	100.00	-	55.56	44.44

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน		ชาย		หญิง		รวม	
		เข้าใจ ถูก	เข้าใจ ผิด	เข้าใจ ถูก	เข้าใจ ผิด	เข้าใจ ถูก	เข้าใจ ผิด
15. ถ้าสถาบันการเงินชุมชนมีกำไรสุทธิจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลให้แก่สมาชิก	จำนวน		5		4	0	9
	ร้อยละ	-	100.00	-	100.00	-	100.00
16. มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินให้สมาชิกทราบ	จำนวน	5		4		9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
17. จำนวนกรรมการชายและหญิงต้องมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน	จำนวน	5	0	3	1	8	1
	ร้อยละ	100.00	-	75.00	25.00	88.89	11.11
18. กรรมการต้องเป็นคนบรรลุนิติภาวะและไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดี มีความเสียสละ	จำนวน	5		4		9	0
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
19. คณะกรรมการ ออกระเบียบข้อบังคับ ตามมติของที่ประชุมสมาชิก	จำนวน	5	0	3	1	8	1
	ร้อยละ	100.00	-	75.00	25.00	88.89	11.11
20. การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีคณะกรรมการมาประชุมครบทุกคน จึงถือเป็นองค์ประชุม	จำนวน	1	4	1	3	2	7
	ร้อยละ	20.00	80.00	25.00	75.00	22.22	77.78

ที่มา: จากการคำนวณ

สำหรับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย พบว่า คณะกรรมการร้อยละ 88.89 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี คือ มีคะแนน 11-15 คะแนน และมีสมาชิกเพียงร้อยละ 1 ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับดีมาก ได้คะแนน 16-20 คะแนน

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายมีคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย คือเพศชายมีความรู้ความเข้าใจระดับดี ร้อยละ 80 และระดับดีมากร้อยละ 20 ส่วนเพศหญิงทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี

เมื่อพิจารณาศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน พบว่า คณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนทั้งหมดได้คะแนนตั้งแต่ตั้งแต่ 11 คะแนนขึ้นไป มีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด มีคะแนนดัชนีชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ย 2.89 แสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 คะแนนความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน

ช่วงคะแนนความเข้าใจ (คะแนน)		จำนวน (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
11-15	จำนวน	4	4	8
	ร้อยละ	80.00	100.00	88.89
16-20	จำนวน	1	0	1
	ร้อยละ	20.00	0.00	11.11
รวม	จำนวน	5	4	9
	ร้อยละ	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

4.1.8 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย จำนวน 9 คน พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมมากในทุกข้อ ยกเว้น ข้อที่ 3 การรับสมาชิกและจัดทำระเบียบสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน และข้อที่ 4 การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนที่หมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ ที่

คณะกรรมการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง และข้อที่ 12 การติดตามเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน คณะกรรมการมีส่วนร่วมน้อย

เมื่อพิจารณาศักยภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันการเงินชุมชนทั้งหมด 12 กิจกรรมของคณะกรรมการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเกิน 1.51 ขึ้นไปจำนวน 11 กิจกรรม มีค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดการมีส่วนร่วม 2.56 มีระดับการมีส่วนร่วมมาก มีศักยภาพในระดับดี แสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสถาบันการเงินชุมชน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การร่วมออกระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ	2.89	มีส่วนร่วมมาก
2. การรับสมาชิกและจัดทำระเบียบสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.22	มีส่วนร่วมปานกลาง
3. การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือนแลวิสาหกิจชุมชนที่หมู่บ้านหรือชุมชนนั้นๆ	1.89	มีส่วนร่วมปานกลาง
4. ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มีส่วนร่วมมาก
5. การเข้าร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนต่อสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มีส่วนร่วมมาก
6. การร่วมจัดทำร่างระเบียบสถาบันการเงินชุมชน	2.89	มีส่วนร่วมมาก
7. การร่วมระดมทุนจากสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	3.00	มีส่วนร่วมมาก
8. การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกสถาบันการเงินชุมชน ในการจัดทำโครงการขอกู้เงินสถาบันการเงินชุมชน	2.67	มีส่วนร่วมมาก
9. พิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินชุมชนกำหนด	2.89	มีส่วนร่วมมาก
10. การส่งเสริมการออมแก่สถาบันสถาบันการเงินชุมชน	2.44	มีส่วนร่วมมาก
11. การเสนอปัญหาของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน ต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน	2.78	มีส่วนร่วมมาก
12. การติดตามเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชน	1.22	มีส่วนร่วมน้อย
รวม	2.56	มีส่วนร่วมมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

สรุปผลการศึกษาศักยภาพด้านโครงสร้างของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จากข้อมูลการบริหารงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชน และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ตารางที่ 4.8 - 4.10 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในปัจจัยแต่ละด้านเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนในตารางที่ 3.1 พบว่า

1. การบริหารงานของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชน ได้ปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันการเงินชุมชน มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อย่างชัดเจน มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามนโยบายของสถาบันการเงินชุมชน แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการมีศักยภาพในการบริหารงาน มีการกำหนดโครงสร้างและแบ่งหน้าที่ชัดเจน แสดงว่ามีศักยภาพในการบริหารระดับดี
2. ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถาบันการเงินชุมชน พบว่า มีคะแนนดัชนีชี้วัดเฉลี่ย 2.89 แสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันการเงินชุมชนในระดับดี
3. ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถาบันการเงิน มีคะแนนดัชนีชี้วัดเฉลี่ย 2.56 แสดงว่าคณะกรรมการมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี

4.2 ผลการศึกษาศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย

ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย ตั้งแต่เดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2549 ถึงเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2554 มีสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนทั้งหมด 474 คน มียอดเงินฝากทั้งหมด 10,184,122.00 บาท มีการอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกเป็นจำนวนเงิน 8,495,000 บาท

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย สมาชิกมีการออมเงินเฉลี่ยรายละ 21,485.49 บาท จำนวนเงินให้กู้โดยเฉลี่ย 58,184.93 บาท เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกที่เงินฝากและจำนวนเงินฝากในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2554 เช่นเดียวกับจำนวนเงินกู้และจำนวนผู้กู้ในแต่ละปี พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกมีการชำระคืนเงินกู้ตรงเวลาเป็นไปตามกำหนดเวลาที่ได้ทำสัญญาไว้ในสัญญาเงินกู้ ทำให้ไม่มีปัญหาหนี้ที่ค้างชำระ ซึ่งคณะกรรมการสถาบันการเงินชุมชนได้มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ รวมไปถึงการติดตามการชำระหนี้อย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันปัญหาหนี้ที่ค้างชำระ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2554

ปี พ.ศ.	จำนวนเงินฝาก (บาท)	จำนวนสมาชิก (คน)	เงินฝากเฉลี่ยต่อคน (บาท)	จำนวนเงินกู้ (บาท)	จำนวนผู้กู้ (คน)	เงินกู้เฉลี่ยต่อคน (บาท)	หนี้ค้างชำระ (บาท)
2549	1,347,494.00	207	6,509.63	1174000	86	13,651.16	-
2550	2,247,847.00	265	8,482.44	2,512,000	98	25,632.65	-
2551	4,938,355.00	319	15,480.74	3,971,000	121	32,818.18	-
2552	7,534,695.00	382	19,724.33	5,786,000	137	42,233.58	-
2553	8,450,516.00	425	19,883.57	5,888,000	127	46,362.20	-
2554	10,184,122.00	483	21,485.49	8,495,000	146	58,184.93	-

ที่มา: สถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย

เมื่อพิจารณาสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากของสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย พบว่า มีสัดส่วนเงินกู้น้อยกว่าเงินฝากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549-2554 ยกเว้นปี พ.ศ. 2550 ที่มีสัดส่วนเงินกู้สูงกว่าเงินฝากเล็กน้อย คือ ร้อยละ 111.75 และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2553 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2554 แสดงว่า สถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพด้านผลการดำเนินงานในระดับดี ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 สัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝากของสมาชิกสถาบันการเงินชุมชนบ้านคอนชัย

ปี พ.ศ.	จำนวนเงินฝาก (บาท)	จำนวนเงินกู้ (บาท)	สัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝาก (ร้อยละ)
2549	1,347,494.00	1,174,000.00	87.12
2550	2,247,847.00	2,512,000.00	111.75
2551	4,938,355.00	3,971,000.00	80.41
2552	7,534,695.00	5,786,000.00	76.79
2553	8,450,516.00	5,888,000.00	69.68
2554	10,184,122.00	8,495,000.00	83.41

ที่มา: จากการคำนวณ

สรุปศักยภาพด้านผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนบ้านดอนชัย จากข้อมูลผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนทั้งในด้านเงินฝากและเงินกู้ และสัดส่วนเงินกู้ต่อเงินฝาก รวมทั้งการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ตารางที่ 4.11- 4.12 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนและดัชนีบ่งชี้ในปัจจัยแต่ละด้านเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของสถาบันการเงินชุมชนตารางที่ 3.1 พบว่า

1. ปัจจัยด้านเงินฝาก สมาชิกมีการฝากเงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี มีดัชนีชี้วัดระดับคะแนน 3 แสดงว่า สถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินงานระดับดี
2. ปัจจัยด้านสัดส่วนเงินกู้ยืมต่อเงินฝาก สมาชิกมีการกู้ยืมลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับเงินฝาก มีดัชนีชี้วัดระดับคะแนน 3 แสดงว่า สถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี
3. ปัจจัยด้านการชำระคืนเงินกู้ สมาชิกมีการชำระคืนตรงตามกำหนด ไม่มีหนี้ค้างชำระ มีดัชนีชี้วัดระดับคะแนน 3 แสดงว่า สถาบันการเงินชุมชนมีศักยภาพในระดับดี